

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ Β- Γ ΛΥΚΕΙΟΥ

A. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Οι εξετάσεις αξιολόγησης στο μάθημα της ΕΚΘΕΣΗΣ-ΕΚΦΡΑΣΗΣ περιλαμβάνουν, ως γνωστόν, ένα κείμενο αναφοράς και στη συνέχεια ασκήσεις οι οποίες σχετίζονται μ' αυτό. Συγκεκριμένα, ζητείται να γραφεί περίληψη σε προκαθορισμένο αριθμό λέξεων, ακολουθούν λεξιλογικές ασκήσεις, ερωτήσεις κατανόησης ή ανάπτυξης, ασκήσεις σε γραμματοσυντακτικά φαινόμενα και τέλος ζητείται η γραφή κειμένου παραγωγής λόγου – συνήθως επικοινωνιακού χαρακτήρα.

Στην εκατοντάβαθμη βαθμολογική κλίμακα η περίληψη βαθμολογείται από 0-25, οι λεξιλογικές και λοιπές ασκήσεις από 0-25 και το κείμενο παραγωγής λόγου από 0-40.

B. ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΚΑΙ ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΛΟΓΟΥ [ΕΚΘΕΣΗ]

A. ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Κύριοι στόχοι της περίληψης είναι η κατανόηση του κειμένου, ο διαχωρισμός του αναγκαίου από το περιττό, η δημιουργία ενός νέου κειμένου λόγου που καταγράφει με σαφήνεια τα ουσιώδη νοήματα του πρωτότυπου σε συνεχή και συνεκτικό λόγο. Εννοείται ότι αντενδείκνυνται ο σχολιασμός των ιδεών του αρχικού κειμένου, οι υπερβολικές αφαιρέσεις, η προβολή προσωπικών απόψεων, η μίμηση του ύφους του συντάκτη του πρωτότυπου, η συνεχής χρήση ακέραιων φράσεων του κειμένου αναφοράς.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΛΗΨΗΣ

A. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ: [0-12]

B. ΓΛΩΣΣΑ-ΥΦΟΣ: [0-08]

Γ. ΔΟΜΗ : [0-5]

B. ΚΕΙΜΕΝΟ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΛΟΓΟΥ (ΕΚΘΕΣΗ)

Στόχος του κειμένου παραγωγής λόγου (έκθεσης) είναι η προβολή των προσωπικών ιδεών πάνω στο θέμα που ζητείται να αναπτυχθεί με σαφήνεια και πληρότητα **στα πλαίσια του επικοινωνιακού πλαισίου που δίνεται.**

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ

A. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ: [0-20]

B. ΕΚΦΡΑΣΗ : [0-12]

Γ. ΔΟΜΗ : [0-8]

ΠΕΡΙΛΗΨΗ - γενικές οδηγίες –

Για το γράψιμο μιας σωστής περίληψης απαιτούνται :

- Δύο προσεκτικές αναγνώσεις του κειμένου. Αν, μάλιστα, το κείμενο είναι πολυσύνθετο νοηματικά η ανάγνωση απαιτείται να είναι ιδιαίτερα σχολαστική.
- Εντοπισμός των άγνωστων ή δυσνόητων λέξεων ή φράσεων – αν υπάρχουν – και στη συνέχεια προσπάθεια αποσαφήνισής τους ή από τα συμφραζόμενα και το γενικότερο νόημα του κειμένου ή, κυρίως για άγνωστες λέξεις, από την ετυμολογία τους.
- Εντοπισμός των θεματικών προτάσεων της κάθε παραγράφου, των λέξεων ή φράσεων – κλειδιών που υπάρχουν στην παράγραφο και ταυτόχρονη υπογράμμιση τους.
- Αν το κείμενο δεν προσφέρεται για ασφαλή υπογράμμιση των κύριων ιδεών μπορούμε να βγάλουμε τα κύρια σημεία - κατά σειρά - κάθε παραγράφου ή ομοειδών παραγράφων
- Μπορούμε επίσης να κάνουμε συνδυασμό υπογράμμισης φράσεων – κλειδιών και εξαγωγής κύριων σημείων.
- Στη συνέχεια, τα κύρια σημεία, οι θεματικές προτάσεις και φράσεις , τα κυριότερα, δηλαδή, νοήματα καταγράφονται – με τη χρήση όσο είναι δυνατό συνώνυμων λέξεων ή φράσεων - με τη σειρά που δίνονται στο κείμενο με τη βοήθεια διαρθρωτικών ή συνδετικών λέξεων σε ένα ενιαίο κείμενο μιας – ή αν το κείμενο είναι εκτενές – δύο ή και τριών παραγράφων.

Τι πρέπει και τι απαγορεύεται :

- Στην περίληψη είναι δυνατό να καταγραφούν τα βασικά νοήματα όχι κατ'ανάγκη με τη σειρά που υπάρχουν στο κείμενο αλλά - αν το κείμενο ανακυκλώνει κάποιες ιδέες – σύμφωνα με τις νοηματικές ενότητες του . Αυτό όμως προϋποθέτει άριστη κατανόηση του νοηματικού περιεχομένου και αφαιρετική ικανότητα
- Οι υπερβολικές, όμως, αφαιρέσεις, ο σχολιασμός των ιδεών του κειμένου αλλά και έκφραση προσωπικής γνώμης ή η προσπάθεια μίμησης του ύφους του συγγραφέα **απαγορεύονται**
- Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δίνεται στη σύνδεση των νοημάτων.
- Αν υπάρχουν παραδείγματα, αποφεύγεται η αναφορά τους. Εκείνο που ενδιαφέρει είναι η θεωρητική ιδέα που υποστηρίζουν.

Συνδετικές λέξεις των περιόδων της περίληψης

Αρχικά αναφέρεται, καταγράφεται, γίνεται λόγος, επισημαίνεται.

Ο συγγραφέας: αναφέρει – διαπραγματεύεται το - διαπιστώνει – προσθέτει – τονίζει - θεωρεί ότι – κάνει λόγο – παραθέτει – εκθέτει – καταλήγει – κλείνει - συμπεραίνει .

Αρχικά, στη συνέχεια, παράλληλα,συνακόλουθα, επιπρόσθετα, συγχρόνως, επίσης, κατά κύριο λόγο, καταληκτικά τονίζει, τέλος . κ.α.

Εννοείται ότι κατά τη γραφή της περίληψης δεν επαναλαμβάνουμε σε κάθε περίοδο ρήμα που αναφέρεται στο συγγραφέα αλλά ούτε και τα παραπάνω συνδετικά . Είναι ανάγκη , για την ορθότητα του ύφους να χρησιμοποιούνται αυτά προσεκτικά και με μέτρο.

ΣΥΝΔΕΤΙΚΕΣ ΛΕΞΕΙΣ – ΦΡΑΣΕΙΣ - έκθεσης, περίληψης, ανάπτυξης παραγράφου -

Στην **περίληψη**, στην **έκθεση** αλλά και σε ποικίλα **κείμενα παραγωγής λόγου**, π.χ., σε ανάπτυξη **παραγράφου**, τα επιμέρους νοήματα επιβάλλεται να συνδέονται, έτσι ώστε το κείμενο να αποκτά συνοχή, συνεκτικότητα , ενιαία μορφή. Σαν τέτοιες λέξεις θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν οι : **παράλληλα, επιπρόσθετα, συνακόλουθα, επίσης, ακόμη, όμως, βέβαια, συγχρόνως, (ο συγγραφέας) αναφέρει, διαπραγματεύεται το ... ,τονίζει, επισημαίνει, συνεχίζει , παρατηρεί, σημειώνει, συμπεραίνει, καταληκτικά αναφέρει, κλείνει σημειώνοντας , κ.α.**

Στην παράγραφο, ιδιαίτερα, μετά τη θεματική περίοδο, όταν θέλουμε να περάσουμε στα σχόλια, είναι απαραίτητο να χρησιμοποιήσουμε κάποια μεταβατική λέξη ή φράση, όπως : συγκεκριμένα, ειδικότερα, παρατηρείται ότι, είναι φανερό, με τον τρόπο αυτό, πιο αναλυτικά, , λίγοι θα διαφωνούσαν με την άποψη ότι, κ.α. Για την κατακλείδα (συμπέρασμα) της παραγράφου, εισαγωγικές λέξεις είναι : συμπεραίνουμε, άγεται , λοιπόν, το συμπέρασμα, καταληκτικά , τέλος, κατά συνέπεια, ή λέξεις παρόμοιας σημασίας.

ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΥ

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΥ ΜΕ ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ

Σε αυτήν υπάρχει τέτοια θεματική περίοδος που για να αναπτυχθεί απαιτείται δικαιολόγηση όσων υποστηρίζονται. Απαντάμε, δηλαδή, στο γιατί (στην ανάπτυξη της θεμ. περιόδου).

Παράδειγμα :

ΘΕΜ. ΠΕΡΙΟΔΟΣ : Η χρήση της πυρηνικής ενέργειας είναι επικίνδυνη τόσο για ειρηνικούς, όσο και για στρατιωτικούς σκοπούς. Αυτό γίνεται αντιληπτό από το
ΑΝΑΠΤΥΞΗ ότι και στις δυο περιπτώσεις οι κίνδυνοι είναι υπαρκτοί . Άλλωστε η ιστορική εμπειρία το αποδεικνύει. Γιατί πρόκειται για ενέργεια που δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί αποτελεσματικά, καθώς η δράση της είναι ολέθρια και μακροχρόνια. Γιατί , παρόλες τις προφυλάξεις ο κίνδυνος του ανθρώπινου λάθους ελλοχεύει

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΥ ΜΕ ΑΙΤΙΑ - ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Εδώ, στη θεματική περίοδο διατυπώνεται η αιτία που οδηγεί σε κάποιο αποτέλεσμα. Στα σχόλια ακολουθούν τα αποτελέσματα. Τότε η παράγραφος αναπτύσσεται με τη μέθοδο αιτίου – αποτελέσματος.

Παράδειγμα :

ΘΕΜ. ΠΕΡΙΟΔΟΣ : Το φαινόμενο του ρατσισμού , ως γνωστόν, οφείλεται τόσο στις προκαταλήψεις, όσο και σε οργανωμένα κοινωνικοοικονομικά
ΑΝΑΠΤΥΞΗ συμφέροντα. Αυτά ήταν εκείνα που σε μέγιστο βαθμό καθόρισαν αυτήν την αντικοινωνική συμπεριφορά. Από αυτόν ξεκινούν σειρές προβλημάτων που ταλανίζουν τις σύγχρονες κοινωνίες και θέτουν σε κίνδυνο την κοινωνική συνοχή. Όμως, όλοι οι άνθρωποι είναι ίσοι και τέτοιες συμπεριφορές απειλούν την ανθρωπιά μας.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΥ ΜΕ ΑΝΑΛΟΓΙΑ

Εδώ, η θεματική περίοδος είναι διατυπωμένη ως παρομοίωση και τα σχόλιά της επιβάλλεται να αναπτυχθούν με εκτεταμένη παρομοίωση, συγκριτικά το ένα μέγεθος – ιδέα με το άλλο, το συγκρινόμενο.

Παράδειγμα :

ΘΕΜ. ΠΕΡΙΟΔΟΣ : Στις διακρατικές σχέσεις ο ισχυρός συνήθως μεταχειρίζεται τον αδύνατο σαν πιόνι. Έτσι, όπως ισχύει και σε κοινωνίες ζούγκλας όπου ο δυνατός επιβάλλεται με τη δύναμη ή τον όγκο του και ο ανίσχυρος υπομένει, συμβαίνει και στη διεθνή πολιτική και
ΑΝΑΠΤΥΞΗ στρατιωτική σκηνή : Επικρατεί το δίκαιο του ισχυρότερου. Κάποιες εξαιρέσεις που κάποτε ανακύπτουν,, αλλά επιβεβαιώνουν τον κανόνα.

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΥ ΜΕ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟ ΜΕΘΟΔΩΝ

Ανάπτυξη παραγράφου με στοιχεία από τις προηγούμενες μεθόδους.

ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΕΚΘΕΣΗΣ Β ΛΥΚΕΙΟΥ

ΜΜΕ-ΕΙΔΗΣΗ-ΣΧΟΛΙΟ

Ποια είναι τα απαραίτητα χαρακτηριστικά λειτουργίας ενός σωστού -γραπτού ή ηλεκτρονικού - μέσου μαζικής ενημέρωσης ;

Αμεροληψία , αντικειμενικότητα, εξακρίβωση – διασταύρωση γεγονότων είδησης, τήρηση κώδικα δημοσιογραφικής δεοντολογίας, σαφής διαχωρισμός είδησης και σχολίου, τιμιότητα, σεβασμός της ιδιωτικής ζωής, πλουραλισμός

Σχέση νέας γενιάς – πολυμέσων (και internet) :

θετική, αφού ανοίγονται δρόμοι πληροφοριών και γνώσης. Απαιτείται, όμως, κριτική και επιλεκτική στάση απέναντι στον όγκο των πληροφοριών. Εδώ, όμως, ο ρόλος του δασκάλου θεωρείται σπουδαίος και καθοδηγητικός

Σχέση ΜΜΕ – Δημοκρατίας :

Υπάρχει σχέση. Το ένα αποτελεί βασική προϋπόθεση υγιούς λειτουργίας του άλλου. Τα Μέσα οφείλουν να προωθούν τον πλουραλισμό, την πολυφωνία, τον ελεύθερο λόγο και έκφραση αλλά και να ελέγχουν την εξουσία απαιτώντας και αναζητώντας τη διαφάνεια. Η δημοκρατία λειτουργεί μόνο σε συνθήκες ελεύθερης διακίνησης και κριτικής ιδεών αλλά και πλήρους διαφάνειας στην πληροφόρηση του πολίτη

Η σωστή λειτουργία των ΜΜΕ βοηθά στην αλληλοκατανόηση λαών και πολιτισμών ;

Σαφώς, αφού μέσω αυτών έρχονται κοντά κοινωνίες, αναγνωρίζοντας ότι πολιτισμικά όσα τους ενώνουν είναι περισσότερα από όσα τους χωρίζουν. Σπάζουν , έτσι προκαταλήψεις και αντιπάθειες και παγιώνεται κλίμα αλληλοκατανόησης και συμπάθειας.

Καταναλωτισμός – Διαφήμιση : σχέση αγωγής συνεργασίας :

Ο καταναλωτισμός – η ακατάσχετη παραγωγή και προώθηση μαζικών προϊόντων αλλά και η συνακόλουθη προβολή της ανάγκης απόκτησής τους – υποβοηθείται σημαντικά από τη διαφήμιση, καθώς αυτή εκμεταλλεύεται τη δύναμη επιβολής της από τα Μέσα για να περνά συνεχώς ανάγκες νέων αγορών. Έτσι, διογκώνεται συνεχώς η καταναλωτική συμπεριφορά του κοινού με αποτέλεσμα τη συσσώρευση κερδών στους παραγωγούς των ποικίλων, άχρηστων ή χρήσιμων αγαθών.

Σχέση τηλεόρασης – βιβλίου:

Η τηλεόραση ως εύχρηστο μέσο που δεν απαιτεί ούτε καν γνώση γραφής και ανάγνωσης, έχει μεγαλύτερη εμβέλεια από το βιβλίο. Το τελευταίο, άλλωστε, προυποθέτει κάποιο επίπεδο γνώσεων και απαιτεί επιμονή και προσπάθεια κατανόησης. Έτσι, πρακτικά η τηλεόραση παραγκωνίζει το βιβλίο διαθέτοντας, μάλιστα, την εικόνα αλλά και τον ήχο σε συνδυασμό με το κύρος του παγκόσμια αποδεκτού μέσου. Πάντως, μπορεί να βοηθήσει στην εξάπλωση του βιβλίου αν το προωθήσει σοβαρά μέσω κατάλληλων εκπομπών.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΕΙΔΗ

A. ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ – ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΙΚΗ ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ο συγγραφέας συνθέτει ένα βιογραφικό ή αυτοβιογραφικό κείμενο με στόχο να διδάξει έμμεσα, καθώς επιχειρεί να τονίσει συγκεκριμένες πράξεις κάποιου προσώπου που για κάποιο λόγο αξίζει να μνημονευθούν. Στο είδος αυτό της βιογραφίας ανήκει και η μυθιστορηματική αυτοβιογραφία, όπου ο συγγραφέας χωρίς να παραποιεί τα κύρια γεγονότα και την αλήθεια, αφηγείται δίπλα στα πραγματικά και φανταστικά γεγονότα – αποκυήματα της δημιουργικής φαντασίας του.

B. ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

ΣΚΛΗΘΡΙΩΤΗΣ ΣΤΑΘΗΣ

Ο συγγραφέας, εδώ, καταγράφει τόσο καθαρά βιογραφικά στοιχεία ζωής, όσο και το έργο κάποιου αξιωματικού προσώπου, ενώ σχολιάζει παράλληλα τη γενικότερη παρουσία και προσφορά του στο χώρο δράσης του. Συνήθως, το βιογραφικό σημείωμα έχει δυο μέρη: το καθαρά βιογραφικό – που προηγείται – και το μέρος εκείνο όπου καταχωρείται το έργο του. Παρατηρείται, όμως, συχνά το φαινόμενο τα δυο αυτά μέρη να διαπλέκονται.

Γ. ΑΥΤΟΒΙΟΓΡΑΦΙΑ – ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΜΕ ΑΥΤΟΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Θεωρείται παραλλαγή της αυτοβιογραφίας το μυθιστόρημα με αυτοβιογραφικά στοιχεία αφού, σύμφωνα με αυτό, ενυπάρχει και μυθοπλασία σε μια αυτοβιογραφία.

Δ. (ΑΥΤΟ)ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Συνήθως είναι ένα κείμενο ανεπίσημο –σημείωμα – που γράφεται για ένα πρακτικό σκοπό –κυρίως για την απαρίθμηση των προσόντων κάποιου υποψήφιου να προσληφθεί σε μια εργασία -. Σε αυτό παρουσιάζονται τα συγκεκριμένα εργασιακά προσόντα (τίτλοι σπουδών, γενικότερες γνώσεις και ενδιαφέροντα, προϋπηρεσία) αλλά και κάποια βιογραφικά στοιχεία (τόπος γέννησης, χρονολογίες απόκτησης τίτλων ή εργασίας) .

Ε. ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ

Είναι προσωπικά κείμενα στα οποία ο συντάκτης τους θέλει να διασώσει γεγονότα τα οποία έζησε από κοντά ως αυτόπτης μάρτυρας ή πήρε ο ίδιος μέρος σε αυτά. Διαφέρουν από την αυτοβιογραφία γιατί σε αυτά ο συγγραφέας- πρωταγωνιστής δεν αφηγείται ολόκληρη τη ζωή του αλλά μόνο το κομμάτι εκείνο που συνδέεται με τη συμμετοχή του σε σημαντικά γεγονότα της εποχής του. Στις περισσότερες περιπτώσεις αναφέρονται σε σημαντικά στρατιωτικά ή πολιτικά γεγονότα και πρόσωπα. Έχουν έντονα υποκειμενικό χαρακτήρα και προσωπικό ύφος. Έτσι, αν και συγγενεύουν με την ιστορία, δεν μπορούν να θεωρηθούν ιστορικές πηγές. Πάντως, δίνουν την περιρρέουσα ιστορικοκοινωνικοπολιτική ατμόσφαιρα της εποχής τους.

ΣΤ. ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

Είναι κείμενο με προσωπικό χαρακτήρα, κατά κανόνα. Βέβαια, υπάρχει και μια μορφή ημερολογίου που λειτουργεί στα πλαίσια της γραφειοκρατικής διαδικασίας σε τομείς διοικητικούς – ημερολόγιο δημοσίων υπηρεσιών, ημερολόγιο του πλοίου, κ.λ.π.- και έχει συγκεκριμένη τυπολογία.

Πάντως, στη βασική μορφή του είναι κείμενο όπου καταγράφονται από ένα άτομο σημαντικά γεγονότα της προσωπικής του ζωής αλλά και της γενικότερης δημόσιας της εποχής του. Συνήθως δε γράφεται για να δημοσιευθεί ή για να διαβαστεί από άλλους πλην του ίδιου του συντάκτη του. Έτσι έχει προσωπική γραφή. Χαρακτηριστικά του είναι επίσης οι χρονικοί και τοπικοί προσδιορισμοί. Τα ημερολόγια προκαλούν το ενδιαφέρον του αναγνώστη, καθώς εμπεριέχουν μέσα τους και ενδιαφέροντα στοιχεία εποχής του συντάκτη τους.

Ζ. ΣΥΣΤΑΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Είναι επιστολή στην οποία ο συντάκτης της βεβαιώνει ότι ένα πρόσωπο διαθέτει ή δε διαθέτει συγκεκριμένα εργασιακά προσόντα για να απασχοληθεί σε κάποια εργασία. Απευθύνεται στον μελλοντικό εργοδότη του προσώπου αυτού.

Συνήθως αποτελείται από τρία μέρη. Στο πρώτο, τον πρόλογο, ο συντάκτης της αναφέρει το χρονικό διάστημα που γνωρίζει τον ενδιαφερόμενο ή διατυπώνει ένα γενικό σχόλιο για αυτόν. Στο δεύτερο, την ανάπτυξη της επιστολής, παρουσιάζει αναλυτικά τα προσόντα ή τα ελαττώματά του, ενώ στο τρίτο και τελευταίο, τον επίλογο της επιστολής, συνιστά ή

ΕΡΓΑΣΙΑ - ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ - ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΕΙΔΗ

Ποια είναι η σημασία του ΣΕΠ στο σημερινό σχολείο ;

Πολυσύνθετη, καθώς είναι σε θέση να προσανατολίσει το νέο στο αχανές τοπίο της αγοράς εργασίας ανακαλύπτοντας τόσο τις κρυμμένες αρετές του, όσο και ενημερώνοντάς τον για επαγγέλματα που, τυχόν, δεν τα γνωρίζει. Απαραίτητη, όμως προϋπόθεση είναι η σοβαρότητα και η πληρότητα της λειτουργίας του.

Κριτήρια επιλογής επαγγέλματος :

Κατά σειρά σπουδαιότητας : κλίσεις – ταλέντα – ενδιαφέροντα, κοινωνική αναγνώριση, οικονομικές απολαβές, δυνατότητες επαγγελματικής αποκατάστασης, πιέσεις οικογενειακού και φιλικού περιβάλλοντος, αναγκαιότητα ταχείας επαγγελματικής αποκατάστασης.

Ειδίκευση : υπέρ και κατά :

Υπέρ : Συνεχής διεύρυνση γνωστικού τομέα ευθύνης του εργαζόμενου, διαρκής καλύτερευση επιδόσεων, συνολική ανάπτυξη πολιτισμού, εμφανή πρακτικά αποτελέσματα στην ποιότητα ζωής, νέες θέσεις εργασίας από τις ποικίλες νέες ειδικότητες.

ΣΚΛΗΘΡΙΩΤΗΣ ΣΤΑΘΗΣ

Κατά : Μονομέρεια – απομονωτισμός, αλλοτρίωση, ανία – πλήξη, ανταγωνιστικό κλίμα, απώλεια των σφαιρικών ανθρώπινων αναγκών και εκφράσεων

Η συμβολή της εργασίας στην πολιτισμική ανάπτυξη

Τεράστια. Χάρη σε αυτήν υλοποιούνται πρακτικά όλες οι εμπνεύσεις του ανθρώπινου μυαλού και δημιουργείται το πρακτικό και πνευματικό οικοδόμημα του ανθρώπινου πολιτισμού. Με την εργασία ο άνθρωπος είναι σε θέση αρχικά να διαμορφώνει το περιβάλλον του, στη συνέχεια να ανεβάζει το επίπεδο ποιότητας της ζωής του και, τέλος, να δημιουργεί τις προϋποθέσεις για μια συνεχή υλικοπνευματική ανάπτυξη σε κάθε επίπεδο ζωής. Τέλος, αισθητοποιεί και τις ποικίλες ανησυχίες του, όπως και την ανάγκη έκφρασης του υψηλού και ωραίου (Τέχνη)

Τεχνολογία και εργασία :

Αναμφισβήτητα, η τεχνολογική ανάπτυξη βελτίωσε τα μέγιστα τις εργασιακές επιδόσεις του ανθρώπου. Παράλληλα, άνοιξε νέους ορίζοντες στο εργασιακό τοπίο και βελτίωσε την ποιότητα παραγωγής των κάθε είδους προϊόντων. Ταυτόχρονα, έδωσε τη δυνατότητα απασχόλησης σε άτομα με κινητικά ή άλλα προβλήματα δίνοντάς τους την αίσθηση της κοινωνικής συμμετοχής και όχι του αποκλεισμού.

Όμως, σε ποικίλα επαγγέλματα έφερε την τυποποίηση και περιορίσε τη δημιουργική φαντασία, καθώς και την αίσθηση της απόλυτα προσωπικής δημιουργίας. Επίσης, συνέβαλε και στη διόγκωση της ανεργίας, αφού μηχανές και συσκευές περιορίσαν τα εργατικά χέρια.

Έτσι, λοιπόν, θεωρείται ότι υπό όρους η τεχνολογία βοηθά στην εξέλιξη της εργασίας και κατ'επέκταση του πολιτισμού.

Ρατσισμός και κοινωνικός αποκλεισμός

Σε εποχή πνευματικής ελευθερίας και εδραίωσης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ο ρατσισμός, η ξενοφοβία και ο κοινωνικός αποκλεισμός θεωρούνται απαράδεκτα και απάνθρωπα φαινόμενα, γιατί :

- Χωρίζουν τους ανθρώπους και σπέρνουν το μίσος
- Διαμορφώνουν κοινωνικές τάξεις εκμεταλλευτών και εκμεταλλευομένων
- Ενισχύουν τους οικονομικά ισχυρούς
- Περιθωριοποιούν ομάδες ανθρώπων με ανυπολόγιστες συνέπειες (βία – εγκληματικότητα- αναταραχές)
- Αντιβαίνουν ευθέως στο θεσμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων
- Δε συμβάλλουν σε ομοιόμορφη πολιτισμική ανάπτυξη
- Υποθάλπουν την τρομοκρατία

Ελεύθερος χρόνος και εργασία

Ο ελεύθερος χρόνος είναι απαραίτητος, γιατί :

- απελευθερώνει από κάθε καταναγκασμό
- δίνει δημιουργική διέξοδο σε ποικίλες ικανότητες και δεξιότητες
- προσφέρει δυνατότητες σφαιρικής ανάπτυξης της προσωπικότητας
- ανανεώνει και φορτίζει με ενέργεια
- ενισχύει την υγιή κοινωνικότητα

Τεχνολογική ανάπτυξη και ψηφιακή καταπίεση

Η ανεξέλεγκτη ανάπτυξη εγκυμονεί ποικίλους κινδύνους νέας μορφής, όπως την ηλεκτρονική σκλαβιά, την παραβίαση της ιδιωτικής ζωής και των προσωπικών δεδομένων, την υποδούλωση σε νέες μορφές εξάρτησης, τον κίνδυνο γενικότερου ελέγχου και χειραγώγησης.

ΤΕΧΝΗ – ΚΡΙΤΙΚΗ

Λειτουργίες της Τέχνης :

- Αισθητική απόλαυση
- Έκφραση συναισθημάτων
- Συνιστά πράξη επικοινωνίας
- Πολιτιστική ανάπτυξη
- Ευαισθητοποίηση και πνευματική καλλιέργεια
- Μέσο αλληλογνωριμίας λαών και πολιτισμών
- Στοιχείο ειρηνικής συναδέλφωσης των λαών
- Δημιουργία

Ρόλος του καλλιτέχνη :

- Εκφράζει τις ιδέες του Υψηλού και Ωραίου αλλά και τα ευγενέστερα ανθρώπινα συναισθήματα
- Προσφέρει αισθητική απόλαυση
- Προβληματίζει και ευαισθητοποιεί
- Περιφρουρεί ως πνευματικός άνθρωπος τα πνευματικά κεκτημένα αλλά και συλλογικές αξίες, οράματα, ηθική και ιδανικά
- Ψυχ-αγωγεί
- Ανοίγει νέους πνευματικούς δρόμους στην ανθρώπινη έκφραση

Τέχνη και σημερινό σχολείο

- Αν και ο ρόλος του σχολείου είναι να προσφέρει όχι μόνο γνώσεις αλλά και πνευματική καλλιέργεια –άρα και αισθητική αγωγή - , αυτό στην πράξη δεν ισχύει. Η ενασχόληση με την τέχνη παραμένει ερασιτεχνική, στα πλαίσια , κύρια ,του μαθήματος της Ιστορίας. Υπάρχει ανάγκη, λοιπόν, για ουσιαστικότερη προσπάθεια στον τομέα αυτό. Έτσι :
- Επιβάλλεται η ουσιαστικότερη λειτουργία της αισθητικής αγωγής Είναι ανάγκη να θεσμοθετηθούν πολιτιστικές εκδηλώσεις σε κάθε βαθμίδα εκπαίδευσης
- Επιβάλλεται η στελέχωση των καλλιτεχνικών μαθημάτων με καταρτισμένους καθηγητές
- Πρέπει να αλλάξει η νοοτροπία που θεωρεί την ενασχόληση με την τέχνη στο σημερινό σχολείο πάρεργο.

Λειτουργία της τέχνης – στρατευμένη και ελεύθερη τέχνη

Η στράτευση της τέχνης σε συγκεκριμένους στενά κοινωνικοπολιτικούς στόχους – ολοκληρωτικά καθεστώτα και ιδεολογίες – καταργεί την αυτοτέλειά της και την κάνει μέσο προπαγάνδας. Ο καλλιτέχνης πρέπει να λειτουργεί απόλυτα ελεύθερος σε συνθήκες ελεύθερης έκφρασης και παρρησίας. Άλλωστε, η τέχνη από τη φύση της αντιστρατεύεται κάθε λογής καταπίεση και καταναγκασμό.

Όμως, ο καλλιτέχνης ως πνευματικός άνθρωπος δε μπορεί να μένει ασυγκίνητος σε πανανθρώπινα προβλήματα – οικολογική καταστροφή, φτώχεια και εξαθλίωση, ολοκληρωτισμοί, καταπάτηση ανθρώπινης αξιοπρέπειας και δικαιωμάτων, αυθαιρεσίες επιστημόνων, πολεμικές αναμετρήσεις -. Οφείλει να αρθρώνει λόγο και φωνή για να προβληματίζει και να ευαισθητοποιεί. Πάνω από όλα, όμως, είναι ένας ελεύθερος δημιουργός και εκφράζει την ψυχή και τα συναισθήματα.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ - ΚΡΙΤΙΚΗ

Αποτελέσματα κριτικής :

- Αυτογνωσία
- Διόρθωση κακώς κειμένων
- Χάραξη νέων στόχων δράσης
- Υγιής συναγωνισμός
- Διεύρυνση των οριζόντων δράσης και έκφρασης
- Συνεχής βελτίωση ατομικών – συλλογικών επιδόσεων

ΓΛΩΣΣΑ – ΕΚΦΡΑΣΗ

Νέοι και γλώσσα

Συνήθως οι σημερινοί νέοι δυσκολεύονται να εκφράσουν απόλυτα τις ιδέες τους γιατί δε διαθέτουν την κατάλληλη γλωσσική παιδεία. Έτσι κάποιοι μιλούν για λεξιπενία των νέων. Όμως , λειτουργούν και κάποιοι επιπρόσθετοι παράγοντες που διαφοροποιούν το γλωσσικό αισθητήριο των νέων, όπως :

- Ο διαφορετικός γλωσσικός τους κώδικας
- Η εισβολή ξενικών λέξεων από την επαφή τους με την τεχνολογία και τα πολυμέσα
- Η διεθνοποιημένη γλώσσα της διασκέδασης / παιχνιδιομηχανές, internet, μουσική, κινηματογράφος και video / και ψυχαγωγίας.
- Η ελλιπής γλωσσική παιδεία
- Η αντικατάσταση του λόγου από την εικόνα, σε μεγάλο βαθμό
- Το κλίμα αντιπνευματικότητας
- Η έμφαση στην καταβολή ήσσονος προσπάθειας

Πλεονεκτήματα της λακωνικότητας

- Εξοικονόμηση χρόνου
- .-Σαφήνεια – ακριβολογία
- Ταχύτητα επικοινωνίας

ΣΚΛΗΘΡΙΩΤΗΣ ΣΤΑΘΗΣ

- Συγκράτηση των κυριότερων νοημάτων ενός λόγου – κειμένου
- Αποτελεσματική λειτουργία όταν απαιτείται άμεσα η λήψη αποφάσεων.